

קרון החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח הדירקטוריון

תוכן עניינים

1.1	מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי	3
1.2	היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת	4
1.3	מידע מרוכז אודות הקרן	5
1.4	הוראות דין	7
1.5	התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה	16
1.6	אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה	20
1.7	תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים	20
1.8	נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב	20
1.9	בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח	21

דוח דירקטוריון

קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

דוח הדירקטוריון לתשעת החודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "תקופת הדוח"), מבטא את השינויים העיקריים במצב עסקי קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה") בתקופה זו, והוא נערך בהתחשב בכך שבידי הקורא גם הדוח התקופתי המלא של החברה לשנת 2015 אשר אושר לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 22 במרס 2016 (להלן: "הדוח התקופתי").

דוח הדירקטוריון כולל גם מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. מידע צופה פני עתיד הינו מידע בלתי וודאי לגבי העתיד, המבוסס על אינפורמציה שקיימת בחברה במועד הדו"ח וכולל הערכות של החברה או כוונות שלה, נכון למועד הדו"ח. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי מן התוצאות המוערכות או המשתמעות ממידע זה. במקרים מסוימים, ניתן לזהות קטעים המכילים מידע צופה פני עתיד על-ידי הופעת מילים כגון: "החברה/הקבוצה מעריכה", "החברה/הקבוצה סבורה", "צפויה" וכדו', אך ייתכן, כי הופעת מידע צופה פני עתיד יופיע גם בניסוחים אחרים. החברה אינה מתחייבת למסור עדכונים לגבי שינויים שיחולו באשר למידע צופה פני עתיד.

1. מצב עסקי החברה המנהלת, תוצאות פעילותה והונה העצמי

מאזן החברה ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 14,582 אלפי ש"ח לעומת 13,923 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015, גידול של כ- 4.7%. הגידול נובע בעיקרו מגידול במזומנים שמקורו בתזרים מזומנים חיובי בשל הכנסות מדמי ניהול.

ההון ליום 30 בספטמבר 2016 הסתכם ב- 11,235 אלפי ש"ח, בהשוואה ל- 10,757 אלפי ש"ח ליום 31 בדצמבר 2015, גידול של כ- 4.4%. הגידול בהון נובע מרווח בסך של 426 אלפי ש"ח ומגידול בקרן הון בסך של 52 אלפי ש"ח.

נכון ליום 30 בספטמבר 2016, החברה עומדת בדרישות ההון המזערי הנדרש מחברות מנהלות של קופות גמל וקרנות פנסיה, כפי שנקבע בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב-2012 ובהנחיות הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה"). ראה בנוסף ביאור 5 בדבר הון עצמי ודרישות הון, בדוח הכספי של החברה.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016 הסתכמו ההכנסות מדמי ניהול מקרן ההשתלמות ב- 10,815 אלפי ש"ח בהשוואה ל- 10,706 אלפי ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2015, גידול של כ- 1%. הגידול בדמי הניהול נובע נובע מגידול בהיקף הנכסים הממוצעים, בקיזוז השבת דמי ניהול במסגרת חוזר איתור עמיתים ומוטבים.

מידע נוסף לגבי היקף נכסי הקרן ראה סעיף 2 להלן.

2. היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה המנהלת

להלן פירוט היקף הנכסים נטו המנוהלים על ידי החברה נכון ליום 30 בספטמבר 2016 ו-2015 וליום 31 בדצמבר 2015:

היקף נכסים, נטו (אלפי ש"ח)			שם המסלול	מספר אוצר
ליום 31 בדצמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2015	ליום 30 בספטמבר 2016		
4,278,781	4,163,134	4,469,595	קרן החיסכון לצבא הקבע כללי	438
106,160	108,053	119,310	קרן החיסכון לצבא הקבע מסלול אג"ח ללא מניות	1410
67,161	59,806	71,626	קרן החיסכון לצבא הקבע מניות	1411
4,452,102	4,330,993	4,660,531	סה"כ	

היקף הנכסים נטו המנוהלים ליום 30 בספטמבר 2016 גדל בסך של כ- 208 מיליוני ש"ח, ביחס להיקף הנכסים נטו המנוהלים ליום 31 בדצמבר 2015, גידול של כ- 4.68%. הגידול בהיקף הנכסים נטו נבע מצבירה נטו חיובית בקופה, ומרווחי תשואה.

התשואה שהשיגה הקרן בתקופת הדוח

מספר אוצר	שם המסלול	תשואה נומינלית ברוטו לחודשים ינואר - ספטמבר 2016 באחוזים
438	קרן החיסכון לצבא הקבע כללי	2.57
1410	קרן החיסכון לצבא הקבע מסלול אג"ח ללא מניות	2.00
1411	קרן החיסכון לצבא הקבע מניות	1.53

3. מידע מרוכז אודות הקרן

3.1. מידע מרוכז לקרן ההשתלמות*

להלן מידע ונתונים עבור קרן ההשתלמות המנוהלת על ידי החברה:

קרן השתלמות			
31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח):			
2,482,910	2,398,489	2,529,277	פעילים
1,969,192	1,932,504	2,131,254	לא פעילים
4,452,102	4,330,993	4,660,531	סה"כ
נתונים תוצאתיים (באלפי ש"ח):			
38,877	30,587	30,499	דמי גמולים משונתים עבור מצטרפים חדשים
488,589	363,067	366,113	תקבולים מדמי גמולים
60,058	48,427	60,315	העברות צבירה לקרן
154,892	128,478	109,165	העברות צבירה מהקרן
298,592	224,222	212,334	פדיונות
104,998	20,258	103,500	עודף הכנסות על הוצאות לתקופה
דמי ניהול שנגבו מנכסים (אלפי ש"ח):			
14,285	10,706	10,815	פעילים ולא פעילים
שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (במונחים שנתיים, באחוזים):			
0.26	0.26	0.26	פעילים
0.39	0.40	0.39	לא פעילים

* המידע על מספר העמיתים בקרן חסוי.

3.2. מידע בדבר עמיתים לא פעילים

להלן מידע בדבר עמיתים מנותקי קשר כהגדרתם בתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012. הגדרת מנותק קשר הינה נכון לסוף תקופה.

קרן השתלמות			
31 בדצמבר 2015	30 בספטמבר 2015	30 בספטמבר 2016	
חשבונות מנותקי קשר:			
6,815	8,975	5,018	מספר חשבונות
103,149	184,631	82,974	נכסים מנוהלים, נטו (באלפי ש"ח)
406	532	164	דמי ניהול שנגבו מנכסים (באלפי ש"ח)
0.36	0.35	0.29	שיעור דמי ניהול ממוצע שנגבו מנכסים (באחוזים)*

* שיעור דמי הניהול מוצג במונחים שנתיים וכולל גם חלקים בשנה בהם לא חלה על העמית ההגדרה "עמית שהקשר עמו נותק". (על פי תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (איתור עמיתים ומוטבים), התשע"ב-2012).

3.3. שיעורי דמי הניהול בהתאם להוראות הדין

להלן שיעורי דמי הניהול שרשאית החברה לגבות בהתאם להוראות הדין החלות עליה:

שיעור שנתי לתקופה ינואר עד ספטמבר 2016 ו-2015 ולשנת 2015	קרנות השתלמות
2% מנכסים	פעילים
0.3% מנכסים	לא פעילים:
2% מנכסים	מנותקי קשר
	אחר

3.4. ניתוח התפתחויות ושינויים שחלו בקרן

הנכסים נטו המנוהלים עבור העמיתים ליום 30 בספטמבר 2016, הסתכמו לסך של כ-4,661 מיליוני ש"ח, וגדלו בשיעור של כ-7.61% לעומת אשתקד, ובשיעור של 4.68% ביחס ליום 31 בדצמבר 2015.

יחס נכסי העמיתים הלא פעילים מתוך סך נכסי העמיתים (הפעילים והלא פעילים) הנו כ-46%, ליום 30 בספטמבר 2016 וכ-45% ליום 30 בספטמבר 2015, וכ-44% ליום 31 בדצמבר 2015.

בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2016, הסתכמו דמי הגמולים לסך של כ-366.1 מיליוני ש"ח, גידול של כ-0.84% לעומת תקופה מקבילה אשתקד.

ניוד נטו לקרן שבניהול החברה בתקופת הדוח היה שלילי והסתכם לכ-48.9 מיליוני ש"ח (לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015, ניוד נטו שלילי בסך של כ-80.1 מיליוני ש"ח, ובשנת 2015 ניוד נטו שלילי בסך של כ-94.8 מיליוני ש"ח).

פדיונות בקרן שבניהול החברה הסתכמו בתקופת הדוח לסך של כ-212.3 מיליוני ש"ח. קיטון בשיעור של כ-5.3% לעומת אשתקד.

דמי הניהול שנגבו מהעמיתים בתקופת הדוח, הסתכמו לסך של כ-10.8 מיליוני ש"ח, גידול בשיעור של כ-1.02% לעומת אשתקד.

שיעור דמי הניהול הממוצע מנכסים, בתקופת הדוח, עמד על שיעור של 0.26% לעמיתים פעילים ו-0.39% לעמיתים שאינם פעילים ואינו שונה מהותית משיעור דמי הניהול אשתקד.

4. הוראות דין

להלן תמצית ההסדרים החוקיים והוראות הדין העיקריים בעלי השלכה על הדוחות הכספיים של החברה שפורסמו בתקופת הדוח או אחריה - עד למועד פרסום דוח זה. להוראות אלו עשויה להיות השלכה על פעילות החברה מבחינה עסקית, מיכונית ותפעולית.

4.1. חוקים ותקנות

4.1.1. ביום 21 באוגוסט 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (תיקוני חקיקה), התשע"ו-2016 במסגרתו נקבע כי תוקם "רשות שוק ההון ביטוח וחסכון", אשר תהיה עצמאית בהפעלת סמכויותיה לשם מילוי תפקידיה. שר האוצר ימנה, באישור הממשלה, לתקופת כהונה אחת בת חמש שנים ממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון, אשר ישמש כמנהלה של הרשות ויוקנו לו חלק מן הסמכויות המוקנות כיום לשר האוצר. בנוסף, לגבי חלק מהחלטות הממונה תבוטל זכות הערעור לבית המשפט המחוזי הקיימת כיום ובמקומה תוקנה סמכות להגשת עתירה מנהלית לבית המשפט לעניינים מנהלים בגין חלק מהחלטותיו של הממונה. תיקון החוק נכנס לתוקף ביום 1 בנובמבר 2016.

4.1.2. ביום 28 ביוני 2016 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תשלומים לקופת גמל)(תיקון מס' 2), התשע"ו-2016, במסגרתן נדחו מועדי התחילה של ההוראות לעניין פרטים שעל מעביד למסור לחברה מנהלת בעת הפקדת והפסקת התשלומים, הודעת קופת גמל לעובד על הפסקת בתשלום, היזון חוזר ראשוני, היזון חוזר מסכם, היזון חוזר מסכם חודשי והיזון חוזר מסכם שנתי, בקשה להשבת תשלום שהופקד ביתר, ובעניין מבנה דיווח אחיד, כך שלגבי מעביד המעסיק פחות מחמישים עובדים, מועד התחילה יהיה ביום 1 בפברואר 2018, ולגבי מעביד המעסיק לפחות חמישים עובדים אך לא יותר ממאה עובדים, מועד התחילה יהיה ביום 1 בפברואר 2017.

4.1.3. ביום 7 ביוני 2016 פורסם חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תיקון מס' 15) התשע"ו-2016, במסגרתו נקבעה האפשרות לחברות מנהלות של קופות גמל להקים קופת גמל להשקעה - מוצר חסכון המיועד לתשלום סכום הון לעמית עצמאי או למוטביו. התשלום שעמית יהיה רשאי להפקיד בקופות גמל להשקעה לא יעלה על 70,000 ש"ח. כמו כן, במסגרת התיקון בוצעו תיקונים עקיפים בפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961, בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 ובחוק לחלוקת חיסכון פנסיוני בין בני זוג שנפרדו, התשע"ד-2014.

4.1.4. ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי-התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016, במסגרתו נקבע, כי התקשרות של גוף פיננסי (גוף מוסדי, מנהל קרבן השקעות משותפות בנאמנות, חברה שייעודה הנפקת מוצרי מדדים, מנהל תיקים, תאגיד בנקאי או גוף אחר המספק שירותים פיננסיים שקבע שר האוצר) או של תאגיד שליטה של גוף פיננסי ("תאגיד פיננסי") עם נושא משרה בכירה או עובד, באשר לתנאי כהונתו או העסקתו, הכוללים מתן תגמול שההוצאה החזויה בשלו צפויה לעלות על 2.5 מיליון ש"ח בשנה, טעונה אישורם של ועדת התגמול, הדירקטוריון (ברוב של הדירקטורים החיצוניים או הבלתי תלויים, ככל שקיימת חובה למנות כאלו) והאסיפה הכללית (בתנאים הקבועים בחוק החברות לעניין

אישור מדיניות תגמול נושאי משרה), וכי התקשרות כאמור תאושר רק אם היחס שבין ההוצאה החזויה בשל התגמול, לבין ההוצאה בשל התגמול הנמוך ביותר ששילם התאגיד הפיננסי לעובד התאגיד, לרבות עובד קבלן שהגוף הפיננסי הינו המעסיק בפועל שלו, בשנה שקדמה למועד ההתקשרות, קטן מ-35. כמו כן, תוקנה פקודת מס הכנסה ונקבע בה, כי ככל ששולם על-ידי תאגיד פיננסי, לנושא משרה בכירה או לעובד, שכר שעלותו עולה על 2.5 מיליון ש"ח, לא תותר בניכוי, לצורך חישוב הכנסתו החייבת של התאגיד הפיננסי, עלות שכר בסכום השווה לפעמיים ההפרש בין עלות השכר של העובד לבין 2.5 מיליון ש"ח. הוראות החוק חלות על התקשרויות שיאושרו החל ממועד פרסום החוק, ולגבי התקשרות שאושרה לפני יום הפרסום, יחולו הוראות החוק בתום תקופה של שישה חודשים ממועד פרסום החוק.

איגוד הבנקים ואיגוד חברות הביטוח הגישו לבית המשפט הגבוה לצדק עתירות כנגד החוק. ביום 11 ביולי 2016 ניתן על-ידי בג"ץ צו ביניים לפיו עובדים ונושאי משרה בכירים בתאגידים בנקאיים שיודיעו על התפטרות מעבודתם בתוך 45 יום ממועד ההכרעה בעתירה או ממועד ביטול צו הביניים לא יאבדו את זכאותם הנוכחית לקבלת מלוא הזכויות שהיו מגיעות להם בגין סיום יחסי עובד-מעביד או סיום כהונתם, אילו הסתיימו במועד הגשת הבקשה. ביום 27 ביולי 2016 ניתן על-ידי בג"ץ צו על תנאי המורה למשיבים לנמק מדוע לא תבוטלה הוראת החוק הקובעת כי תאגיד פיננסי לא יהא רשאי לאשר תגמול לעובד אלא אם היחס ביני לבין התגמול הנמוך ביותר בתאגיד לא עולה על 1:35 והוראת החוק המטילה נטל מס מיוחד על תאגידים פיננסיים.

ביום 29 בספטמבר 2016 ניתן פסק דינו של בית המשפט העליון, אשר דחה את הסעדים המבוקשים הנוגעים לאישור התקשרות של תאגיד פיננסי עם עובד בכיר ולתיקון פקודת מס הכנסה, ודחה את הבקשה להאריך את תקופת ההתארגנות הקבועה בחוק, ביחס לחוזים קיימים. יחד עם זאת, בית המשפט העליון אימץ פרשנות מרחיבה באשר לזכויות שיש להחריג מגדרי החוק, בכל הנוגע להיקף התפרשותו על זכויות תלויות ותק בעבודה, וקבע כי אין להחיל את החוק על זכויות שנרכשו בתמורה לעבודה שביצע העובד לפני תום תקופת ההתארגנות (12 לאוקטובר 2016) ואשר עוגנו בחוזים לפני כניסתו של החוק לתוקף. כמו כן, נקבע כי תוקפו של צו הביניים יוארך עד ליום 1 לינואר 2017, וכי הוא יחול גם על העובדים הבכירים בחברות הביטוח.

4.1.5. ביום 18 במרץ 2010 נחקק בקונגרס האמריקאי חוק ה-FATCA (Foreign Account Tax

Compliance Act), שמטרתו מניעת התחמקות מתשלום מס על ידי אמריקאים, המנהלים חשבונות פיננסיים מחוץ לארצות הברית, והגברת האכיפה והציות לדיני המס בארצות הברית. בחודש יוני 2014 חתמה ישראל על הסכם בינלאומי עם ארצות הברית, בנוגע ליישום חוק ה-FATCA והתחייבה ליישם את הוראות החוק בגופים הפיננסיים של מדינת ישראל. ב-4 באוגוסט 2016 אושרו תקנות מס הכנסה (יישום הסכם פטקא), התשע"ו-2016 (להלן: "התקנות") ועם פרסום התקנות קיבל ההסכם בין ישראל לארה"ב מעמד רשמי בדין הישראלי. התקנות חלות על חשבונות מסוגים מסוימים ובהתאם להן, בין היתר, חברת ביטוח מחויבת לערוך זיהוי של בעלי החשבונות שבתחולה, לאסוף מידע שמתקבל אודותיהם ולנטר אינדיקציות המעידות על זיקה של בעלי החשבונות לארצות הברית ועל היותם נישומים. מידע אודות בעלי החשבונות, כאמור, מדווח לרשות המסים בישראל אחת לשנה וזו אחראית על העברת הדיווח לגורמים הרלבנטיים בארצות הברית. אי-ציות לתקנות עלול לגרום הכרזה על הגוף הפיננסי כגוף שאינו מצייט וכן לגרום הטלת סנקציות משמעותיות.

4.1.6. ביום 3 באפריל 2016 פורסמו התיקונים הבאים לתקנות החברות: (א) תקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן, קיום קשרים עסקיים או מקצועיים שהחלו לאחר מועד המינוי של דירקטור חיצוני, לא יהוו זיקה אם הם נחשבים זניחים בעיני הדירקטור החיצוני והחברה, וועדת ביקורת אישרה עובדה זו, וכן אם הדירקטור החיצוני נתן הצהרה מתאימה; (ב) תקנות החברות (הודעה ומודעה על אסיפה כללית ואסיפת סוג בחברה ציבורית והוספת נושא לסדר היום)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן חברה שפרסמה מודעה על זימון אסיפה כללית באתר האינטרנט שלה תהיה פטורה מפרסום מודעה בשני עיתונים יומיים; (ג) תקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין)(תיקון), התשע"ו-2016, לפיהן בהתקיים תנאים מסוימים, חידוש או הארכה של התקשרות עם מנכ"ל ושינוי לא מהותי בתנאי כהונתו והעסקתו של נושא משרה לא יהיו טעונות אישור של האסיפה הכללית; (ד) תקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני)(תיקון), התשע"ו-2016 הקובעות הפחתת דרישות ההצמדה בחישובי גמול לדירקטורים חיצוניים והפחתת חלק מסכומי הגמול. כמו כן, פורסם צו החברות (שינוי התוספת הראשונה א' לחוק), התשע"ו-2016, לפיו ניתן יהיה לתת מענק לנושא משרה בסך שלוש משכורות חודשיות על-פי קריטריונים שאינם ניתנים למדידה.

4.1.7. ביום 26 בינואר 2016 פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (משיכת כספים מקופת גמל) (סכומים קטנים), התשע"ו-2016, אשר קובעות את התנאים בהתקיימם יוכל עמית, אשר באחד מחשבונותיו שהם קרבן ותיקה, קופת גמל לתגמולים, קופת גמל לחיסכון וקופת גמל אישית לפיצויים, שאינן קופות ביטוח, קיימים כספים, למשוך אותם בסכום חד פעמי, וכן חובת חברה מנהלת של אותה קופת גמל לשלוח לעמית הודעה בדבר זכותו למשיכת הכספים בנוסח ובמועד שיקבע הממונה.

ביום 29 בספטמבר 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו משיכת כספים מחשבונות קטנים בקופות גמל, במסגרתו נקבעו הוראות למשלוח הודעות לעמיתים על זכאותם למשיכת כספים מחשבונם ועל משמעות הותרת הכספים האמורים בקופת הגמל לעניין תשלום דמי ניהול; הדרכים בהן תתאפשר משיכת כספים מחשבונות קטנים; חובת פרסום באתר האינטרנט של החברה המנהלת, ואופן הדיווח לממונה אודות חשבונות קטנים. תחילתו של החוזר ביום 31 בדצמבר 2016.

ביום 29 בספטמבר 2016 פרסם הממונה טיוטת הבהרה בנושא העלאת דמי ניהול, המבחינה, כי גוף מוסדי אשר לא שלח הודעה לעמיתים בדבר כוונתו לגבות דמי ניהול לפי סכום, יהיה רשאי לגבות דמי ניהול לפי סכום רק לאחר ששלח הודעה תקינה ומלאה על כל פרטיה ובהתאם ללוח הזמנים הקבוע בחוזר. כמו כן, חברה מנהלת רשאית לשלוח הודעה בדואר אלקטרוני לעמית שהסכים לקבל דוח שנתי מקוצר בדואר אלקטרוני.

4.1.8. ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (תיקון מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

4.2. הצעות ותזכירי חוק

4.2.1. ביום 31 באוקטובר 2016 פורסמה הצעת חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנים 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, פרק ג': פיצויי פיטורין, הקובעת את ההוראות הבאות: (1) תשלום למרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה יבוא במקום פיצויי פיטורין, אלא אם כן נקבע אחרת בחוזה העבודה או בהסכם/הסדר קיבוצי. הכספים יהיו שייכים לעובד ואינם ניתנים להחזרה, העברה או שעבוד. (2) מעסיק לא יוכל לבצע משיכה של כספים שהפקיד בקופת גמל אישית לפיצויים או במרכיב הפיצויים בקופת גמל לקצבה, אלא אם התקיימו נסיבות המצדיקות שלילת זכותו של העובד לפיצויי פיטורים והוא מסר לקופת הגמל הודעה על כך בתוך 3 חודשים ממועד סיום יחסי העבודה עם העובד. מעסיק יוכל למשוך סכומים שהופקדו עד יום 1 בינואר 2017 רק אם מסר הודעה במועדים שנקבעו. (3) נקבעה תקרת מתן הטבת מס בשל הפקדת מעסיק לפיצויי פיטורים עד שלוש פעמים השכר הממוצע במשק.

4.2.2. ביום 17 ביולי 2016 פורסם תזכיר חוק בנק ישראל (תיקון)(הוועדה ליציבות פיננסית), התשע"ו-2016, אשר במסגרתו מוצע להקים ועדה ליציבות פיננסית שבראשה יעמוד נגיד בנק ישראל, ואשר מטרותיה יהיו לתאם בין רשויות הפיקוח הפיננסיות – הפיקוח על הבנקים, אגף הממונה על שוק ההון וביטוח וביטוח וביטוח וחיסכון במשרד האוצר, הפיקוח על נותני שירותים פיננסיים חוץ מוסדיים במשרד האוצר, הפיקוח על מערכות תשלומים וניירות ערך, וכן בינן לבינן בנק ישראל ומשרד האוצר ולהביא לשיתוף פעולה ביניהן לשם תמיכה ביציבותה של המערכת הפיננסית ובעלילותה הסדירה. תזכיר החוק מפרט את תפקידיה של הוועדה, והרכבה, ומציע לקבוע מנגנון קבלת החלטות.

4.2.3. ביום 29 ביוני 2016 פורסמה הצעת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (תיקון מס' 17) (איסור זיקה בין עמלת הפצה לדמי ניהול), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע איסור על חישוב עמלת הפצה בזיקה לשיעור דמי הניהול הנגבים מהעמית, ואת העונש בגין הפרת האיסור כאמור.

4.3. טיוטת תקנות

4.3.1. ביום 9 באוגוסט 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(העברת כספים בין קופות גמל)(תיקון), התשע"ו-2016 במסגרתה מוצע, בין היתר, להתיר אפשרות של נידוד כספים של מקבלי קצבאות זיקנה, להתיר אפשרות של נידוד גם למי שיש לו יתרת הלוואה בקרן הפנסיה, לקצר את זמן העברת הכספים בין הקופות מ-10 ימי עסקים ל-5 ימי עסקים תוך ביטול אפשרות ביטול העברת הכספים. כמו כן, מוצע להוסיף הוראות לעניין נידוד של קופת גמל להשקעה.

4.3.2. ביום 30 במאי 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל)(תשלומים לקופת גמל)(תיקון), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע כי הריבית שישלם מעביד בשל איחור בהפקדת תשלומים בעד עובד לקופת גמל תהיה בשיעור הריבית בשל איחור בהעברת כספים מהמערכת הבנקאית.

4.3.3. ביום 24 במאי 2016 פורסמו טיוטות לתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (רכישה, מכירה ואחזקה של ניירות ערך), התשס"ט-2009, ולתיקון תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (קופת גמל בניהול אישי), התשס"ט-2009 במסגרתן מוצע לקבוע כי הליך תחרותי של רכישה ומכירה של ניירות ערך יתקיים בין שמונה משתתפים לפחות ויעשה בנפרד לכל אפיק השקעה בניירות הערך; משקיע מוסדי לא יהיה רשאי למכור או לרכוש ניירות ערך או מטבע חוץ, באמצעות צד קשור למשקיע מוסדי או ממנו, וכן, מוצע לבטל את מגבלת 20% מסך העמלות לצד קשור, ולקבוע כי משקיע מוסדי יוכל לרכוש או למכור ניירות ערך באמצעות צד קשור, ובלבד שהעמלה שתשלום בגין עסקאות אלה לא תעלה על העמלה שתשלום לזוכה בהליך התחרותי שאינו צד קשור. בנוסף, מוצע להסדיר בתקנות גם את תחום החזקתם של ניירות ערך, ולקבוע כי החזקה של נייר ערך תיעשה לפי הליך תחרותי שיתקיים לפחות אחת לשלוש שנים בין חמישה משתתפים לפחות.

4.3.4. ביום 25 בינואר 2016 פורסמה טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הגבלות על מינוי וכהונה של בעלי תפקיד מרכזי בגוף מוסדי), התשע"ו-2016, במסגרתה מוצע לקבוע, כי בעל שליטה בגוף מוסדי או קרובו, קרוב של דירקטור בגוף מוסדי וכן מי שהורשע בעבירה מהמנויות בתזכיר, או שנפתחו נגדו הליכים בגין עבירה כאמור, לא ישמש כנושא משרה (למעט דירקטור) בגוף מוסדי או כבעל תפקיד אחר מהסוג שעליו הורה הממונה שלפעילותו עשויה להיות השפעה משמעותית על פרופיל הסיכון של הגוף המוסדי או כספי החוסכים באמצעותו בגוף המוסדי, עוד מוצע לקבוע במסגרת הטיוטה כי אדם ימלא תפקיד מתפקידיו של בעל תפקיד מרכזי בגוף המוסדי רק אם מונה לתפקיד כדיון, וכי לא יפגע אדם בשיקול הדעת העצמאי של בעל תפקיד מרכזי.

4.4. חוזרים

4.4.1. ביום 29 בספטמבר 2016 פרסם הממונה תיקון לחוזר שעניינו הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל. בחוזר מוסדר הליך העברת הכספים של עמית אגב הצטרפותו לקרן פנסיה מקרן פנסיה אחרת שבה הוא מוגדר "עמית לא מפקיד" במסגרת איחוד חשבונות קיימים בקרן פנסיה. כן נקבעו במסגרת החוזר הוראות ומועדים לצירוף עמיתים חדשים לקרן פנסיה ולקופת גמל לרבות לקרן ברירת מחדל וכן נקבע כי על חברה מנהלת לאפשר הצטרפות מקוונת באמצעות אתר האינטרנט שלה תחילתו של החוזר ביום 1 יוני 2017.

4.4.2. ביום 31 באוגוסט 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו חתימה ממוחשבת המרחיב את אפשרויות החתימה הממוחשבת של לקוחות גופים מוסדיים על מסמכים במסגרת התקשרות לעניין מוצרים פנסיוניים ומוצרי ביטוח בכפוף להוראות בדבר זיהוי הלקוח. תחילתו של החוזר ביום פרסומו ועל גוף מוסדי לקבל מסמך אשר נחתם באישור ממוחשב, החל מיום 1 בינואר 2017.

4.4.3. ביום 31 באוגוסט 2016 פרסם הממונה חוזר שקובע הוראות לפעילות משקיעים מוסדיים, הנמנים על אותה קבוצת משקיעים, באמצעות חשבון מרכז שבאמצעותו מפוצלות פעולות בניירות ערך עבור מספר חשבונות בניירות ערך סחירים ובנכסים נגזרים וכן, לקבוע הוראות לפיצול עסקאות בנכסים לא סחירים בין מספר גופים מוסדיים. תחילתן של הוראות החוזר ביום 30 באוקטובר 2016.

4.4.4. ביום 31 באוגוסט 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו ניהול סיכוני סייבר בגופים מוסדיים (המחליף את החוזר הקיים - הוראה לניהול סיכוני אבטחת המידע של הגופים המוסדיים). בהתאם לחוזר ניהול סיכוני הסייבר יכלול פעולות של מניעה, נטרול, חקירה והתמודדות עם איומי ואירועי סייבר. במסגרת החוזר נקבעו, בין היתר, הוראות לעניין חובת מינוי ועדת היגוי לניהול סיכוני סייבר ותפקידיה; הרחבת תפקידי הדירקטוריון; תפקידי מנכ"ל הגוף המוסדי; חובת מינוי מנהל הגנת סייבר; קביעת תכנית עבודה ותוכנה; הרחבת ההוראות לעניין ניהול הסיכון; אבטחת מערכות; תקשורת ותפעול; שימוש בשרותי מחשב ענן; אבטלת ערוצי קשר מבוססי אינטרנט עם לקוחות ואבטחת ערוצי קשר עם גורמים חיצוניים. הוראות החוזר יחולו מיום 2 באפריל 2017.

4.4.5. ביום 31 באוגוסט 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני, אשר מחליף חוזרים קודמים באותו נושא, ובמסגרתו נוספו הוראות לעניין ממשק דמי סליקה, שקובע את פרטי המידע שעל סוכן הביטוח או הגוף הקשור בו להעביר לגוף מוסדי בגין שירותי תפעול הניתנים למעסיק. תחילתן של הוראות החוזר ביום 1 בינואר 2017.

4.4.6. ביום 31 באוגוסט 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו כללים לתפעול מוצר פנסיוני, הקובע הוראות לעניין דיווח סוכן ביטוח פנסיוני לגוף המוסדי, באמצעות ממשק דמי סליקה בדבר הצורך להפחית את דמי הניהול לעמית עקב קבלת דמי סליקה על-ידי הסוכן, לעניין אופן ביצוע ההפחתה והצגת המידע לעמית, ולעניין הפחתת עמלת ההפצה לסוכן. הוראות החוזר יחולו החל מיום 1 בינואר 2017.

4.4.7. ביום 31 באוגוסט 2016 פרסם הממונה תיקון לחוזר שעניינו מסלולי השקעה בקופות גמל בו נקבע כי ההוראות אשר יחולו על מסלולי ההשקעה בקופות גמל להשקעה תהינה ההוראות הקבועות בחוזר לעניין ניהול מסלולי השקעה בקרנות השתלמות ובפוליסות שאינן קופות ביטוח. תחילתן של הוראות החוזר ביום פרסומו.

4.4.8. ביום 3 באוגוסט 2016 פרסמה המפקחת חוזר שעניינו התקשרות גוף מוסדי עם בעל רישיון, אשר מחליף חוזר קיים באותו נושא, ובמסגרתו נקבע כי בעל רישיון וגוף מוסדי הפועלים באמצעות חשבונות נאמנות יפעילו, כל אחד מהם, מנגנוני פיקוח ובקרה על מנת לבדוק את העברות הכספים, וכן כי בעל רישיון לא יהיה רשאי להפקיד את הכספים שהועברו אליו בחשבונו. הוראות החוזר יחולו על התקשרויות שיהיו בתוקף החל מיום 1 בנובמבר 2016.

4.4.9. ביום 19 ביולי 2016 פורסם חוזר בנושא העברת כספים בין קופות גמל המתקן את החוזר הקיים וקובע ביטול חובת קופה מקבלת להודיע לקופה מעבירה על קבלת בקשה להעברת כספים; חובת העברת בקשה להעברת כספים על ידי הקופה המקבלת לגוף המנהל של הקופה המעבירה; הודעת גוף מנהל של הקופה המעבירה כי אין באפשרותו לבצע את העברת הכספים בתוך 3 ימי עסקים ואפשרות למשלוח הודעות לעמית בדואר אלקטרוני.

4.4.10. ביום 19 ביולי 2016 פורסם חוזר המתקן את החוזר הקיים בנושא תשלומים לקופת גמל ובו נקבע כי מועד קבלת ההודעה מהחברה המנהלת למעסיק בדבר אי עמידתו בהוראות התקנות, יהיה יום העסקים הראשון לחודש העוקב לחודש שבו הועבר הדיווח או הופקדו התשלומים, ואם המעסיק לא

מסר דיווח כנדרש - בתוך 30 ימי עסקים ממועד קבלת ההודעה, תשלח הודעה נוספת. כמו כן, נקבע, אמצעי התשלום אליו תיעשה השבה בעת השבת תשלום שהופקד ביתר והמועד בו היא תיעשה.

4.4.11. **ביום 31 במאי 2016 פורסם חוזר שעניינו ניהול השקעות באמצעות סלי השקעה** (אשר מתקן את החוזר הקיים בנושא) וקובע את הכללים לניהול סלי השקעה סחירים ושאינם סחירים על-ידי מספר משקיעים מוסדיים הנמנים על אותה קבוצת משקיעים; מתקן את ההוראות לעניין התנאים הכלליים לניהול סלי השקעה ולעניין סלים לא סחירים, וקובע הוראות מעבר אשר באי קיומם, יפורק הסל.

4.4.12. **ביום 10 באפריל 2016 פורסם חוזר שעניינו מסמך הנמקה**, אשר מחליף את חוזר 6-10-2015 באותו השם ודוחה את מועד התחילה ליום 1 בינואר 2017.

ביום 31 באוקטובר 2016 נדחה שוב מועד תחילתו של תיקון לחוזר מסמך הנמקה משנת 2015 ליום 1 ביולי 2017 (במקום 1 בינואר 2017), למעט ההוראות לעניין קופות גמל להשקעה, אשר מועד תחילתן נשאר ביום 1 בינואר 2017.

4.4.13. **ביום 13 במרס 2016 פורסם חוזר הממונה הקובע הוראות לעניין בחירת קופת ברירת מחדל** ואת התנאים הנדרשים מחברה מנהלת של קופת גמל המצרפת עמיתים בהתאם להוראות סעיף 20(ב) לחוק קופות הגמל. בחוזר נקבע כי צירוף לקופת גמל ייעשה על ידי בחירה אקטיבית של העובד את קופת הגמל או באמצעות המעסיק לקופת גמל שנבחרה על ידו קופה וככל שלא נבחרה קופה כאמור, יצרף המעסיק את העובד לקופת ברירת המחדל שתבחר על ידי הממונה אחת לשלוש שנים. דמי הניהול בקופת ברירת המחדל יהיו בתוקף למשך 10 שנים ממועד ההצטרפות לקרבן. בחירת קופת ברירת מחדל על ידי מעסיק או ארגון עובדים תיעשה לפי הליך תחרותי והסדרי ברירת מחדל קיימים יישארו בתוקף עד מרס 2019 לכל המאוחר.

4.4.14. **ביום 17 בפברואר 2016 פורסם חוזר שעניינו כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים** (אשר מתקן חוזר קודם בנושא). בחוזר נקבעו הוראות לעניין מתן הלוואות על-ידי הגוף המוסדי כגון אנליזה בעת מתן הלוואה, הלוואות לדיור, בחינת הצורך בקבלת בטוחה, מתן הלוואות לעמיתים וכן הוראות לעניין הגדלת מגבלת ההשקעה בשותפויות ובתאגידי נדל"ן ל-6%, והחרגת הלוואות בערבות מדינה ממגבלת 3% החלה על היקף השקעות שלא עומדות בתנאים המנויים בחוזר למתן הלוואות, השאלת ניירות ערך והשקעה בנכסי חוב לא סחירים.

ביום 29 בספטמבר 2016 פורסם הממונה תיקון לחוזר זה. החוזר מרחיב את אפשרויות ההשקעה של הגופים המוסדיים, וקובע תנאים למתן הלוואה לדיור וכן הוראות שעה למשך שנתיים ביחס למתן הלוואה שהיא בגדר ליווי פיננסי לצורך מימון פרויקט בנייה, אשר הוחרגו מהמגבלות המפורטות בחוזר לעניין מתן הלוואות, השאלת נייר ערך והשקעה בנכסי חוב לא סחיר בכפוף להתקיימותם של התנאים המנויים בחוזר. הוראות החוזר חלות החל ממועד פרסומו.

4.4.15. ביום 6 בינואר 2016 פורסם חוזר שעניינו דוח שנתי ודוח רבעוני לעמיתים ולמבוטחים בגוף מוסדי, אשר מתקן ומבטל את החוזר הקיים בנושא. תחילתו של החוזר בדוח השנתי לעמית בגין שנת 2015.

ביום 5 בינואר 2016 פורסם חוזר שעניינו תנאים שלטיטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה נוספת או בחברה מנהלת של קופת גמל נוספת. במסגרת החוזר נקבע כי בעל היתר שליטה בחברה מנהלת של קרן פנסיה, יהיה רשאי לקבל היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת של קרן פנסיה אחרת ובעל היתר שליטה בחברה מנהלת שאינה חברה מנהלת של קרן פנסיה, או בחברה מנהלת של קרן פנסיה שמנהלת גם קופת גמל שאינה קרן פנסיה, יהיה רשאי לקבל היתר שליטה נוסף בחברה מנהלת אחרת, זאת, לתקופה קצובה, בכפוף לכך שבתוך שנה ממועד הרכישה יועברו הנכסים המנוהלים על ידי החברה הקיימת ועל ידי החברה הנוספת לניהולה של אחת מהן, ורישיונה של החברה האחרת יבוטל. כמו כן, נקבעו בחוזר תנאים אשר בהתקיים אחד מהם ניתן יהיה לקבל היתר שליטה בחברה הקיימת ובחברה הנוספת, ללא צורך בהעברת הנכסים המנוהלים.

4.5. טיוטות חוזרים

4.5.1. ביום 3 בנובמבר 2016 פרסם הממונה חוזר שעניינו קופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד, אשר קובע הוראות לעניין קופות גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד, בה ניתן יהיה להפקיד את סכום החיסכון, אשר יעביר המוסד לביטוח לאומי בעקבות התיקון לפרק ד' לחוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995, אשר בוצע במסגרת חוק ההתייעלות הכלכלית לשנות התקציב 2015-2016. במסגרת החוזר נקבעו הוראות לעניין מסלולי ההשקעה בקופת הגמל, הודעות ודיווחים לעמיתים, אפשרויות לניוד כספי קופת הגמל והוראות לעניין משיכת הכספים הצבורים בקופה. יחד עם החוזר פורסם נוסח תקנון תקני לקופת גמל להשקעה לחיסכון ארוך טווח לילד. תחילתו של החוזר מיום פרסומו.

4.5.2. ביום 31 באוקטובר 2016 פרסם הממונה טיוטת חוזר שעניינה ליווי פיננסי, אשר מטרתה לקבוע כללים שיחולו על גוף מוסדי כאשר הוא מממן פרויקט בנייה בשיטת ליווי פיננסי. במסגרת הטיוטה נקבע כי על הגוף המוסדי להנפיק פנקס שוברי תשלום להוציא לרוכש הדירה ערבות בגין הסכום ששולם באמצעות שובר התשלום, או לוודא את הוצאתה או מתן בטוחה אחרת וכן נקבעו הפרטים שיכללו בהסכם הליווי.

4.5.3. ביום 28 ביולי 2016 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה "ייפוי כוח לבעל רישיון" אשר מציעה להחליף את החוזר הנוכחי, במסגרתה מוצע לקבוע כי סוכן ביטוח הפונה בשם לקוח באמצעות הרשאה שניתנה לו לפני יום 1 במאי 2013, לא יצטרך להחתימו על ייפוי כוח בהתאם לחוזר, וכן לקבוע אפשרויות נוספות לחתימת עמית על ייפוי כוח חד פעמי לקבלת מידע ואימותו. כמו כן, מוצע לקבוע, כי גוף מוסדי יוכל להתנות ביצוע עסקה באמצעות בעל רישיון מתוקף ייפוי כוח, בקיומו של הסכם בינו לבין בעל הרישיון.

4.5.4. ביום 20 באפריל 2016 פורסמה טיוטת חוזר שעניינה הוראות לתשלום קצבה מקופת גמל לחיסכון. ביום 5 בנובמבר 2015 פורסם תיקון 13 לחוק קופות הגמל במסגרתו הורחבה הגדרת הקצבה גם לתשלומים המשולמים מקופת גמל, לפי תקנונה, במשך תקופה מוגדרת, אשר לאחריה ישולמו

תשלומים ממבטח לפי פוליסת ביטוח הכוללת כיסוי לאריכות ימים או תשלומים מקופת גמל אחרת, לפי תקנונה, המשולמים במשך כל ימי חייו של העמית. בהתאם לתיקון פורסמה הטיוטה על פיה, מוצע לקבוע את התנאים לקבלת קצבת זקנה מקופת גמל לחיסכון, ביניהם, הגעת העמית לגיל פרישה מוקדמת, רכישת כיסוי ביטוחי לאריכות ימים באמצעות החברה המנהלת ומועד תחילת תשלומי קצבת הזקנה מהמבטח. כמו כן, מוצע לקבוע תנאים לשיווק כיסוי ביטוחי לאריכות ימים על ידי חברה מנהלת, והוראות לעניין תשלום למוטבים של עמית בקופת גמל לחיסכון.

4.6. שונות

ביום 16 ביוני 2016 הודיע בנק ישראל כי שינה את מדיניותו בקשר להחזקת בעלי שליטה בגופים המנהלים כספי אחרים (קופות גמל, מבטח, קרנות נאמנות וחברות המנפיקות תעודות סל) במניות הבנקים, כך שיתאפשר לבעלי השליטה בגופים אלו להחזיק מעל 5% מאמצעי השליטה בתאגיד בנקאי ועד 7.5%, בכפוף לקבלת היתר מנגיד בנק ישראל.

5. התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של החברה

ככלל, מתאפיין תחום חיסכון ארוך הטווח במסגרתו פועלת החברה, ברגולציה רבה, והוא מושפע מהחלטות הממונה. לפרטים נוספים ראה סעיף 3.1 בפרק הראשון לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה לשנת 2015.

מגמות והתפתחויות במשק ובשוק ההון

תוצאות הפעילות של החברה, מושפעות באופן מהותי מהתשואות המושגות בשוק ההון ומהמצב הכלכלי, הפוליטי והביטחוני בארץ ובעולם. להלן התייחסות לגורמים המרכזיים בסביבה המקרו-כלכלית, אשר משפיעים על פעילות החברה:

● כללי

הנתונים שהתקבלו במהלך הרבעון השלישי של 2016 ממשיכים להצביע על המשך צמיחה מתונה אך חיובית של הכלכלה העולמית. מדדי הפעילות העולמיים הצביעו על האצה קלה בפעילות של מגזרי התעשייה והשירותים במהלך הרבעון השלישי. בנוסף, במהלך הרבעון התפוגגו חלק מהחששות שעלו בעקבות תוצאות משאל-העם בבריטניה בסוף הרבעון הקודם.

ארה"ב: האינדיקטורים הראשוניים לרבעון השלישי היו ברובם חיוביים ומצביעים על האצה בצמיחה בהשוואה למחצית הראשונה. הצריכה הפרטית נותרה כגורם העיקרי לצמיחה, כאשר שיעור האבטלה נותר ברמתו הנמוכה. החולשה שנרשמה בנתוני היצוא והתעשייה פחתו במהלך הרבעון.

אירופה: החששות בשווקים לאחר משאל-העם בבריטניה פחתו במהלך הרבעון, והאינדיקטורים הראשוניים מבריטניה לרבעון היו טובים יותר מהערכות המוקדמות. הפיחות החד בפאונד בעקבות המשאל נותר, והבנק המרכזי הפחית את הריבית והרחיב את תוכנית הרכישות שלו. בגוש האירו האינדיקטורים היו מעורבים והמשיכו להצביע על צמיחה חיובית אך מתונה, בדומה לרבעון הקודם.

ביפן האינדיקטורים הכלכליים ברובן המשיכו לאכזב והאינפלציה המשיכה לרדת. בעקבות זאת הבנק המרכזי שינה את מדיניותו להרחבה כמותית איכותית בשילוב יעד עקום תשואה. בסין האינדיקטורים לרבעון השלישי המשיכו להצביע על צמיחה חיובית, כאשר צעדי הממשל השפיעו לחיוב על הנתונים ועל סנטימנט החברות.

ישראל: לאחר ההאצה בצמיחה ברבעון השני, הצמיחה ברבעון השלישי (על פי האומדן הראשוני) הייתה חיובית אך ממותנת יותר ועמדה על 3.2% בשיעור שנתי. התעסוקה נותרה בשיא והאבטלה בשפל כאשר ירדה ל-4.7% ברבעון השלישי. במהלך הרבעון השלישי נרשמה עלייה חדה מאוד בהשקעות בנכסים קבועים. יחד עם זאת, נתוני יצוא הסחורות והשירותים היו חלשים והאינדיקטורים לצריכה הפרטית הצביעו על קצב גידול מתון יותר בהשוואה למחצית הראשונה של השנה.

● התפתחויות במשק הישראלי

החברה פועלת במשק הישראלי, אשר מצבו הכלכלי, הביטחוני והפוליטי משליך על היקף פעילותה בתחומים שונים. שינויים במצב הכלכלי במשק הישראלי עשויים לגרום לשינוי בהיקף הפרמיות וההכנסות האחרות ולשינוי בעלויות התפעול של החברה. לשינוי ברמת התעסוקה במשק הישראלי עשויה להיות השלכה על היקף הפעילות בתחום ביטוח החיים והחיסכון ארוך הטווח.

● **שוק המניות**

מדד ת"א 100 עלה ב-4.2% במהלך הרבעון השלישי של 2016, אך מתחילת השנה ירד המדד ב-4%. במהלך הרבעון השלישי מדד MSCI העולמי ברוטו עלה ב-5% (במונחים דולריים) ומדד MSCI של השווקים המתעוררים עלה ב-9% (במונחים דולריים). מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על כ-1.1 מיליארד ש"ח במהלך הרבעון השלישי, ירידה של כ-25% לעומת המחזור הממוצע במהלך 2015.

● **שוק איגרות החוב**

מדד האג"ח הכללי ירד ב-0.1% במהלך הרבעון השלישי של 2016, אך מתחילת השנה עלה המדד ב-2.6%. במהלך הרבעון השלישי מדד אג"ח הממשלתיות ירד ב-0.5% לעומת עלייה של 0.6% באג"ח קונצרני. מתחילת השנה עלו מדדי האג"ח הממשלתי והקונצרני ב-2.2% ו-3.3% בהתאמה. מחזור המסחר היומי הממוצע באג"ח עמד על כ-3.4 מיליארד ש"ח במהלך הרבעון השלישי, ירידה של כ-18% לעומת המחזור הממוצע ב-2015.

● **קרנות נאמנות**

במהלך הרבעון השלישי של 2016 קרנות הנאמנות רשמו גיוסים נטו של כ-550 מיליון ש"ח, לראשונה מאז הרבעון השלישי של 2014 שנרשם גיוס חיובי נטו. יחד עם זאת מתחילת השנה עדיין נרשמו פדיונות של כ-15.6 מיליארד ש"ח, כמחצית מכך בקרנות הכספיות. בלטו לחיוב במהלך הרבעון קרנות המתמחות במניות (פלוס 1.9 מיליארד ש"ח) ובאיגרות חוב (פלוס 3 מיליארד ש"ח).

● **מוצרי מדדים**

על פי איגוד תעודות הסל, סך הנכסים המנוהלים בתחום עמדו בסוף הרבעון השלישי של 2016 על 96.4 מיליארד ש"ח, ירידה של כ-7% בהשוואה לסוף שנת 2015 (103.5 מיליארד ש"ח). בלטו לשלילה מתחילת השנה תעודות הסל על מניות בחו"ל שרשמו פדיונות של כ-4.3 מיליארד ש"ח.

● **שוק המט"ח**

במהלך הרבעון השלישי של 2016 השקל התחזק מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל ב-2.5%. השקל התחזק ב-2.3% מול הדולר (לרמה של 3.758 שקל לדולר), ב-1.9% מול האירו (לרמה של 4.203 שקל לאירו) וב-5.8% מול הפאונד (לרמה של 4.8717 שקל לפאונד).

● **אינפלציה**

על פי המדד האחרון הידוע, בסוף הרבעון השלישי של 2016 האינפלציה הסתכמה במהלך 12 המדדים האחרונים (עד אוגוסט) במינוס 0.7%, לאחר שעלתה ב-0.4% במהלך הרבעון השלישי. סעיף הדיור היה הגורם העיקרי שתרם לעלייה במדד במהלך הרבעון השלישי (מדד ידוע).

● **ריבית בנק ישראל**

ריבית בנק ישראל נותרה 0.1% ללא שינוי גם במהלך הרבעון השלישי של שנת 2016. בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי מאז שהוריד אותה בסוף פברואר 2015. יתרות המט"ח של בנק ישראל עלו לכ-98.4 מיליארד דולר בסוף הרבעון השלישי שבמהלכו בנק ישראל רכש כ-1.2 מיליארד דולר.

לאור ההתפתחויות הכלכליות במשק ננקטו מצד החברה הפעולות הבאות בקופות הגמל:

נושא	תיאור פעולות החברה
השינוי במדד המחירים לצרכן, התפתחויות האינפלציה והגורמים להשפעה על עליית המדד	על פי המדד האחרון הידוע, בסוף הרבעון השלישי של 2016 האינפלציה הסתכמה במהלך 12 המדדים האחרונים (עד אוגוסט) במינוס 0.7%, לאחר שעלתה ב-0.4% במהלך הרבעון השלישי. במהלך הרבעון השלישי הציפיות לאינפלציה ירדו לכל אורך העקום, בעיקר בטווחים של עד 10 שנים. לאור ציפיות האינפלציה הנמוכות שמרה חטיבת ההשקעות על המרכיב העודף של צמודי מדד על נכסים לא צמודים, באמצעות אג"ח ממשלתיות, קונצרניות ועסקאות אש"ר.
שער החליפין של השקל	במהלך הרבעון השלישי של 2016 השקל התחזק מול סל המטבעות הנומינלי של בנק ישראל ב-2.5%. חשיפת המט"ח בתיקים גדלה מעט במהלך הרבעון, לאור ההערכות כי העלאת ריבית בארה"ב בחודשים הקרובים עשויה לגרום לפיחות בשקל, ולמרות ההערכה שבטווח הארוך הלחצים להמשך התחזקות של השקל יימשכו בשל השפעת הגז הטבעי, הנפקות של חברות ישראליות בחו"ל והשקעות זרות בישראל.
התפתחות שערי ריבית	בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי ברמה של 0.1%, בכך הבנק לא שינה את הריבית מאז ההחלטה בפברואר 2015. במהלך הרבעון שמרה חטיבת ההשקעות על מח"מ קצר יחסית בתיק הממשלתי בארץ ובאג"ח בחו"ל, ומח"מ ממוצע בינוני בתיק הקונצרני.
ניתוח הגרעון בתקציב המדינה ומימונו	בסוף הרבעון השלישי של שנת 2016 הגירעון במהלך 12 החודשים האחרונים עד ספטמבר עמד ברמה נמוכה מאוד של כ-2.2% מהתוצר, נמוך מיעד הגירעון של 2.9% לסוף 2016.
שוק המניות	מדד ת"א 100 עלה ב-4.2% במהלך הרבעון השלישי של 2016, אך מתחילת השנה ירד המדד ב-4%. במהלך הרבעון השלישי מדד MSCI העולמי ברוטו עלה ב-5% (במונחים דולריים) ומדד MSCI של השווקים המתעוררים עלה ב-9% (במונחים דולריים). מחזור המסחר היומי הממוצע במניות והמירים עמד על כ-1.1 מיליארד ש"ח במהלך הרבעון השלישי, ירידה של כ-25% לעומת המחזור הממוצע במהלך 2015. חשיפת התיקים למניות גדלה מעט במהלך הרבעון, בעיקר בהשפעת העליה במדדי המניות.
אג"ח קונצרני ומוצרי חוב	מרווחי האש"ר על אגרות החוב הקונצרניות בארץ ובחו"ל ירדו מעט במהלך הרבעון, בהשפעת יצירות בקרנות הנאמנות, ואלטרנטיבות בעייתיות להשקעה אשר הגדילו את האטרקטיביות היחסית של האג"ח הקונצרני ע"פ אג"ח ממשלתיות. החברות המנפיקות ניצלו את רמת התשואות הנמוכה להנפקות בהיקפים ניכרים (בעיקר במהלך חודש ספטמבר), אשר נקלטו בצורה טובה ע"י המשקיעים השונים. במהלך הרבעון בוצעו השקעות באג"ח סחיר ובעסקאות אש"ר, ובמקביל נמכרו אג"ח במרווחים נמוכים, תוך הקפדה על בחינת הסיכון והתשואה, מגבלות החשיפה לתאגיד, לקבוצת תאגידים ולקבוצות דירוג ומגבלות נוספות אשר אושרו בדירקטוריון

תיאור פעולות החברה	נושא
החברה.	
החברה המשיכה לנצל את הגידול בהיקפי הכספים שעוקבים באופן טכני אחרי המדדים בעיקר לצורך שיפור הרכבי תיק השקעות, כאשר ניירות ערך שעלו באופן מוגזם בכניסתם למדדים נמכרו על ידי החברה וניירות שירדו באופן מוגזם עקב יציאתם מהמדדים נרכשו.	מוצרי מדדים
החברה שמרה על מדיניותה בתחום הנגזרים, לפיה הם משמשים בעיקר אמצעי להתאמה מהירה של הרכבי האפיקים בתיק להחלטות ועדות ההשקעה, לניהול יעיל של החשיפות בחו"ל ללא חשיפת המטבע, ללא פעילות באסטרטגיות או לקיחת פוזיציות על כיווני השוק או סטיות התקן.	נכסים נגזרים לרבות אופציות על מדד מעו"ף, שקל/דולר, חוזים עתידיים
במהלך הרבעון, לנוכח התשואות הנמוכות בשוקי האג"ח הממשלתי והקונצרני, המשיכה חטיבת ההשקעות במאמצים למציאת השקעות ישירות באשראי, תשתיות, השקעות פרטיות ונדל"ן, תוך שמירה על רמת סיכון לא גבוהה ופיזור גבוה. בתחום האשראי החברה העמיקה החברה את שיתוף פעולה עם בנק לאומי בתחום המשכנתאות למגורים, ובנוסף נרכש תיק משכנתאות מבנק אחר.	השקעות בנכסים אלטרנטיביים, לרבות נדל"ן, תשתיות והשקעות פרטיות

6. אירועים החורגים ממהלך העסקים הרגיל של החברה

6.1. חילופי נושאי משרה

6.1.1. **חילופי מנכ"ל** - בהמשך להודעתה של גבי חגית ציטיאט-לויין על סיום כהונתה כמנכ"ל החברה וכמנכ"ל הראל גמל והשתלמות בע"מ, החליט דירקטוריון החברה, ביום 25 בינואר 2016, למנות את מר דודי לייזנר, ששימש עד אז כמנכ"ל חברות הפנסיה בקבוצת הראל (הראל ניהול קרנות פנסיה בע"מ ולעתיד ניהול קרנות פנסיה בע"מ), לכהן גם כמנכ"ל החברה והראל גמל והשתלמות בע"מ. מינוי זה נכנס לתוקף החל מיום 1 באפריל 2016, לאחר שאושר על ידי הממונה ביום 22 בפברואר 2016.

6.1.2. **חילופי מנהל השקעות** - ביום 17 ביולי 2016, הודיע מנהל ההשקעות של החברה, אמיר הסל, כי בכוונתו לסיים את תפקידו במסגרת קבוצת הראל ובהם את תפקידו כמנהל ההשקעות של החברה. סמי בבקוב, אשר משמש כמנכ"ל הראל פיננסים החזקות בע"מ וכן בתפקידי ניהול שונים בחברות הבנות שלה, החליף את אמיר הסל בתפקידו, בין היתר כמנהל חטיבת ההשקעות של הראל ביטוח וכמנהל ההשקעות של החברה.

6.2. חילופי חברים בוועדת המשנה לאשראי

ביום 5 באוגוסט 2016 מר רוני וולפמן ומר אהרון קצ'רגינסקי סיימו 9 שנות כהונה בוועדת המשנה לאשראי.

ביום 1 בספטמבר 2016 וביום 1 באוקטובר 2016 החלו מר קוטי גביש ומר דודו מזרחי, בהתאמה, את כהונתם בוועדה זו.

7. תיאור האסטרטגיה העסקית של החברה ויעדיה העיקריים

לעניין זה, ראה סעיף 3.13 לדוח תיאור עסקי התאגיד של החברה לשנת 2015.

8. נושאים שאליהם הפנה רואה החשבון את תשומת הלב

רואה החשבון של החברה לא הפנה את תשומת הלב לעניינים מיוחדים בדוח הסקירה. עם זאת, רואה החשבון ציין כי "מבלי לסייג את מסקנתנו הני"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות".

9. בקורות ונהלים לגבי גילוי ובקרה פנימית על דיווח

בקורות ונהלים לגבי הגילוי:

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף עם המנכ"ל וסמנכ"ל הכספים של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי וסמנכ"ל הכספים הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הן אפקטיביות על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי:

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

מישל סיבוני, יו"ר הדירקטוריון

דודי ליידנר, מנכ"ל

תאריך: 27 בנובמבר, 2016

הצהרה (certification)

אני, דודי ליידנר מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן: "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
  4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכן-
    - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
    - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
    - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
    - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכן-
  5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
- (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 בנובמבר 2016

דודי ליידנר, מנכ"ל

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

הצהרה (certification)

אני, רם גבל, מצהיר כי :

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן : "החברה המנהלת") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2016 (להלן : "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של החברה המנהלת למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של החברה המנהלת; וכך-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה המנהלת, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברה המנהלת, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקוחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידע סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה המנהלת והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכך-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי. וכך-
5. אני ואחרים בחברה המנהלת המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה המנהלת, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה המנהלת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכך-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה המנהלת על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

27 בנובמבר 2016

רם גבל, סמנכ"ל כספים

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לענין בקרה פנימית על דיווח כספי – הצהרות, דוחות וגילויים.

**קרן החיסכון לצבא הקבע -
חברה לניהול קופות גמל בע"מ**

**תמצית דוחות כספיים ביניים
ליום 30 בספטמבר 2016
(בלתי מבוקרים)**

תוכן העניינים

עמוד

3	דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
	תמצית דוחות כספיים ביניים
4	תמצית דוחות על המצב הכספי ביניים
5	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים
6	תמצית דוחות על הרווח הכולל ביניים
7	תמצית דוחות על השינויים בהון ביניים
10	תמצית דוחות על תזרימי המזומנים ביניים
11	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של קרן החיסכון לצבא הקבע- חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן- "החברה"), הכולל את תמצית הדוח על המצב הכספי ביניים ליום 30 בספטמבר 2016 ואת הדוחות התמציתיים ביניים על הרווח וההפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלוש חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי אגף שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 10 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

סומך חייקין

רואי חשבון

27 בנובמבר 2016

31 בדצמבר		30 בספטמבר		ביאור	
2015	2015	2016	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
16	4	46			נכסים
45	-	64			נכסי מיסים נדחים
1,276	1,253	1,273			נכסי מיסים שוטפים
					חייבים ויתרות חובה
				9	השקעות פיננסיות
10,263	10,754	10,550			נכסי חוב סחירים
2,323	1,910	2,649			מזומנים ושווי מזומנים
13,923	13,921	14,582			סך כל הנכסים
				5	הון
*-	*-	*-			הון מניות
8,100	8,100	8,100			פרמיה על מניות
107	135	159			קרנות הון
2,550	2,414	2,976			עודפים
10,757	10,649	11,235			סך כל ההון
					התחייבויות
-	86	-			התחייבויות בגין מיסים שוטפים
3,166	3,186	3,347			זכאים ויתרות זכות
3,166	3,272	3,347			סך כל ההתחייבויות
13,923	13,921	14,582			סך כל ההון וההתחייבויות

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

רם גבל
סמנכ"ל כספים

דודי לייזנר
מנכ"ל

מישל סיבוני
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 27 בנובמבר 2016

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור	
	2015	2015	2015	2016		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)		
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח		
14,285	3,567	3,702	10,706	10,815	6	הכנסות דמי ניהול מקופות גמל
37	32	33	44	35		רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
352	96	-	262	173		הכנסות אחרות
14,674	3,695	3,735	11,012	11,023		סך כל ההכנסות
13,720	3,424	3,545	10,286	10,386		הוצאות הנהלה וכלליות
2	1	(1)	1	1		מימון
13,722	3,425	3,544	10,287	10,387		סך כל ההוצאות
952	270	191	725	636		רווח לפני מסים על הכנסה
(367)	(102)	(40)	(276)	(210)	7	מסים על הכנסה
585	168	151	449	426		רווח לתקופה

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	(בלתי מבוקר) אלפי ש"ח	
585	168	151	449	426	רווח לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה:
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר
					שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת
					הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח
					והפסד
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים
					פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים
					פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
					שהועבר לדוח רווח והפסד
					מסים על הכנסה בגין פריטי רווח
					(הפסד) כולל אחר שלאחר ההכרה
					לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועברו או יועברו לרווח והפסד
					סה"כ רווח (הפסד) כולל אחר
					לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה
					במסגרת הרווח הכולל הועבר או
					יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
21	16	21	3	(26)	
(31)	(26)	(37)	(3)	52	
554	142	114	446	478	סך כל הרווח הכולל לתקופה

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים		הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח
		למכירה אלפי ש"ח	למכירה אלפי ש"ח		
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)					
10,757	2,550	107	8,100	*-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
426	426	-	-	-	רווח לתקופה
79	-	79	-	-	רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(1)	-	(1)	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
(26)	-	(26)	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
52	-	52	-	-	סך כל הרווח הכולל האחר לתקופה, נטו ממס
11,235	2,976	159	8,100	*-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)					
10,203	1,965	138	8,100	*-	יתרה ליום 1 בינואר 2015
449	449	-	-	-	רווח לתקופה
8	-	8	-	-	רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(14)	-	(14)	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
3	-	3	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר
(3)	-	(3)	-	-	סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס
10,649	2,414	135	8,100	*-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2015

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים למכירה אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	סך הכל הון אלפי ש"ח
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)				
*-	8,100	196	2,825	11,121
יתרה ליום 1 ביולי 2016				
-	-	-	151	151
רווח לתקופה				
-	-	(58)	-	(58)
רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה				
-	-	21	-	21
מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של רווח כולל אחר				
-	-	(37)	-	(37)
סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס				
*-	8,100	159	2,976	11,235
יתרה ליום 30 בספטמבר 2016				
לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2015 (בלתי מבוקר)				
*-	8,100	161	2,246	10,507
יתרה ליום 1 ביולי 2015				
-	-	-	168	168
רווח לתקופה				
-	-	(42)	-	(42)
רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה				
-	-	16	-	16
מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר				
-	-	(26)	-	(26)
סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס				
*-	8,100	135	2,414	10,649
יתרה ליום 30 בספטמבר 2015				

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך הכל הון אלפי ש"ח	יתרת עודפים אלפי ש"ח	קרן הון בגין נכסים זמינים		הון מניות אלפי ש"ח	פרמיה על מניות אלפי ש"ח
		למכירה אלפי ש"ח	למכירה אלפי ש"ח		
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (מבוקר)					
10,203	1,965	138	8,100	*-	יתרה ליום 1 בינואר 2015
585	585	-	-	-	רווח לשנה
(5)	-	(5)	-	-	רכיבים של רווח (הפסד) כולל אחר לשנה: שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה
(47)	-	(47)	-	-	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה שהועבר לדוח רווח והפסד
21	-	21	-	-	מסים על הכנסה המתייחסים לרכיבים של הפסד כולל אחר
(31)	-	(31)	-	-	סך כל ההפסד הכולל האחר לתקופה, נטו ממס
10,757	2,550	107	8,100	*-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2015

* פחות מ-1 אלפי ש"ח.

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2015	2016	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
585	168	151	449	426	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת רווח לתקופה
					פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
					רווחים נטו מהשקעות פיננסיות:
(35)	(32)	(38)	(42)	(34)	נכסי חוב סחירים
367	102	40	276	210	הוצאות מיסים על הכנסה
332	70	2	234	176	
					שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:
(29)	40	(18)	(6)	3	שינוי בחייבים ויתרות חובה
28	(276)	198	48	181	שינוי בזכאים ויתרות זכות
(1)	(236)	180	42	184	
					מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה:
(655)	(72)	(124)	(439)	(332)	מסים ששולמו
1	-	47	1	47	מסים שהתקבלו
(654)	(72)	(77)	(438)	(285)	
262	(70)	256	287	501	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
315	101	36	238	154	ריבית שהתקבלה
(1,453)	(2,409)	(573)	(1,814)	(329)	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(1,138)	(2,308)	(537)	(1,576)	(175)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות השקעה
(876)	(2,378)	(281)	(1,289)	326	עלייה (ירידה) נטו במזומנים ושווי מזומנים
3,199	4,288	2,930	3,199	2,323	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
2,323	1,910	2,649	1,910	2,649	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הביאורים המצורפים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - כללי

היישות המדווחת

א. קרן החיסכון לצבא הקבע - חברה לניהול קופות גמל בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל אשר התאגדה ביום 11 ביולי 1984, כחברה פרטית בישראל, בהתאם לפקודת החברות (נוסח חדש), התשמ"ג - 1983, בשם קרן החיסכון לצבא הקבע בע"מ ואשר פעלה כ"קופת גמל תאגידי". כתובתה הרשמית היא אבא הלל סילבר 3, רמת גן.

ביום 31 במרס 2008, במסגרת רה ארגון אשר נדרש בהתאם להוראות סעיף 86 (ו) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005, פוצלה הקופה התאגידיית לחברה מנהלת של קופת גמל ולקופת גמל המנוהלת בנאמנות על ידי החברה המנהלת.

במסגרת הרה ארגון האמור, שונה תקנון ההתאגדות של הקופה התאגידיית לתקנון של חברה מנהלת של קופת גמל ולתקנון נפרד עבור הקרן, נערכה הפרדה חשבונאית, משפטית ורישומית בין החברה לבין הקרן ונכסי הקרן הפכו להיות מנוהלים בנאמנות לטובת עמיתיה על ידי החברה.

ביום 31 במרס 2008 הושלם ביצוע הרה ארגון (בהתאם לאישור מראש שניתן על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן - "הממונה") ביום 27 בינואר 2008).

ביום 28 ביולי 2008 הושלמה עסקה במסגרתה רכשה הראל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "הראל ביטוח"), מחבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ את מלוא הון המניות בחברה, אשר הינה החברה המנהלת של קרן ההשתלמות - קרן החיסכון לצבא קבע (להלן - "הקרן" או "הקופה").

החל מיום 28 ביולי 2008, החברה הינה חברה בבעלות מלאה, בעקיפין, של הראל השקעות בביטוח ושירותים פיננסיים בע"מ (להלן - "הראל השקעות" או "החברה האם הסופית"), בהיותה מוחזקת ב-100% בידי הראל ביטוח, שהינה בבעלות מלאה של הראל השקעות.

ביום 25 באפריל 2013, נחתמה תוספת להסכם מיום 28 ביולי 2008, לפיה הוארכה, ללא תמורה, תקופת הזמן שלאחריה תהא חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ רשאית להורות להראל ביטוח להעביר לצד ג' ללא תמורה את מלוא הון המניות המונפק של החברה מחמש שנים לעשר שנים. בנוסף סוכם בין הצדדים במסגרת התוספת להסכם כי תקנון הקרן יתוקן, בכפוף לאישור הממונה, באופן שבני זוג של עמיתי חבר יהיו רשאים להיות עמיתים בקרן ויהיו זכאים להנחה בדמי ניהול השנתיים שהם משלמים כך שהם יעמדו על שיעור של 0.55% מיתרתם הצבורה. ביום 15 באוקטובר 2013, ניתן אישור הממונה לתיקון התקנון והתאמתו להוראות התוספת להסכם.

ב. החברה מנהלת את קרן ההשתלמות לצבא הקבע, במסגרתה שלושת המסלולים הבאים:

- קרן החיסכון לצבא הקבע כללי (לשעבר - קרן החיסכון לצבא הקבע - קרן השתלמות (מסלול כללי)).

- קרן החיסכון לצבא הקבע מסלול אג"ח ללא מניות (לשעבר - קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול ללא מניות).

- קרן החיסכון לצבא הקבע מניות (לשעבר - קרן החיסכון לצבא הקבע - מסלול מנייתי).

ג. לנכסי קופות הגמל (להלן - "הנכסים") ולהכנסות מאותם נכסים לא ניתן ביטוי בתמצית הדוחות הכספיים ביניים של החברה מאחר ולחברה אין חלק בנכסים, בהכנסות ובהוצאות של קופות הגמל.

ביאור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. הצהרה על עמידה בתקני דיווח כספי בינלאומיים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים נערכה בהתאם ל-IAS 34, דיווח כספי לתקופות ביניים, ובהתאם להוראות הממונה, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה ביחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2015 (להלן - "הדוחות השנתיים").

תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 27 בנובמבר 2016.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים בהתאם ל-IFRS, נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

ההערכות ושיקול הדעת, בהם השתמשה הנהלת החברה לצורך יישום המדיניות החשבונאית בהכנת תמצית הדוחות הכספיים ביניים עקביים לאלה בהם השתמשה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית

המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית דוחות כספיים ביניים אלה, הינה המדיניות שיושמה בדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 4 - ניהול סיכונים פיננסיים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של החברה זהה לזו המתוארת בביאורים לדוחות הכספיים השנתיים.

ביאור 5 - הון עצמי ודרישות הון

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. החברה כפופה לדרישות הון הנקבעות על ידי הממונה.

ב. להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הון עצמי מזערי הנדרש מחברה מנהלת של קופת גמל או קרן פנסיה) התשע"ב- 2012 (להלן- תקנות ההון) והנחיות הממונה.

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר		הסכום הנדרש למועד הדיווח על פי תקנות ההון הון עצמי קיים עודף
	2015	2016	
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)	(בלתי מבוקר)	
אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	אלפי ש"ח	
10,000	10,000	10,000	
10,757	10,649	11,235	
757	649	1,235	

החברה עומדת בהוראות התקנות כאמור, לרבות עמידה בכללי השקעת ההון ובכללי הנזילות.

ביאור 6 - הכנסות דמי ניהול מקופת גמל

א. שיעור דמי הניהול

בהתאם לתקנון הקרן, החברה רשאית לגבות דמי ניהול בשיעור שנתי מקסימלי של 2% מהיתרה הצבורה של עמיתי הקרן. בנוסף, לחברה התחייבות במסגרת ההסכם עם חבר משרתי הקבע והגמלאים בע"מ, לפיה ייגבו דמי הניהול בשיעור שנתי של 0.26% מהיתרה הצבורה של עמיתי הקרן שהינם עמיתי חבר ושיעור שנתי של 0.55% מהיתרה הצבורה של בני זוגם.

ב. שינויים בחישוב דמי הניהול

ביום 27 באפריל 2015 פרסם הממונה חוזר שעניינו דרך גביית דמי ניהול מיתרה צבורה על ידי גוף מוסדי במסגרתו נקבעה דרך אחידה לחישוב ודיווח של דמי ניהול מיתרה צבורה החל מיום 1 בינואר 2016. לשינוי כאמור אין השפעה מהותית על הכנסות דמי הניהול של החברה.

ביאור 7 - מסים על הכנסה

שינויים בשיעורי המס

ביום 4 בינואר 2016 אישרה מליאת הכנסת את החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו-2016, אשר קבע, בין היתר, הורדת שיעור מס חברות, החל משנת 2016 ואילך בשיעור של 1.5% כך שיעמוד על 25%.

ביום 12 באוקטובר 2015 אישרה מליאת הכנסת את צו מס ערך מוסף (שיעור המס על מלכ"יים ומוסדות כספיים) (התיקון), התשע"ו-2015, הקובע כי שיעור מס הרווח ומס השכר המוטלים על מוסדות כספיים ירד מ-18% ל-17%, וזאת החל מיום 1 באוקטובר 2015.

כתוצאה משינויים אלו שיעור המס הסטטוטורי אשר חל על מוסדות כספיים ירד מ-37.71% ל-37.58% בשנת 2015 ול-35.90% משנת 2016 ואילך.

לשינויים בשיעורי המס כאמור לא היתה השפעה מהותית על הרווח ו/או על הרווח הכולל ו/או על ההון העצמי של החברה.

ביאור 8 - יתרות ועסקאות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

בהמשך לביאור 18 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות בדוחות הכספיים השנתיים, בנוגע להתקשרויות, לא חל שינוי בהסכמים מול צדדים קשורים. עסקאות בוצעו במהלך העסקים השוטף והיתרות הינן לזמן קצר.

ביאור 9 - מכשירים פיננסיים

הערך בספרים של נכסים פיננסיים מסוימים לרבות מזומנים ושווי מזומנים, חייבים והשקעות פיננסיות, תואם או קרוב לשווי ההוגן שלהם. השקעות פיננסיות נמדדו בשווי הוגן על בסיס עיתי, תוך שימוש בשיטת הערכה של מחיר מצוטט (לא מתואם) בשוק פעיל למכשירים זהים (רמה 1).

ביאור 10 - התחייבויות תלויות

א. קיימת חשיפה כללית, אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי החברה לעמיתיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות, פרשנויות ואחרות, עקב פערי מידע בין החברה לבין עמיתי קופות הגמל, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטוריים. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם מוצרים פנסיוניים ארוכי טווח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. פרשנות חדשה לאמור במוצרים פנסיוניים ארוכי טווח עלולה לעיתים להשפיע על הרווחיות העתידית של החברה בגין המוצרים הקיימים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. כמו כן, קיימת חשיפה בשל שינויים רגולטוריים והנחיות של הממונה, בחוזרים שהינם בתוקף ובטיוטות חוזרים שעדיין מתקיימים דיונים לגביהם, וכן ב"עמדות ממונה" ו"הכרעות עקרוניות" בנושאים שונים שחלקם בעלי השלכות תפעוליות ומשפטיות נרחבות. חשיפה זו מוגברת בתחומי החסכון הפנסיוני בו פועלת החברה. בתחום זה התקשרויות עם העמיתים הינן לאורך שנים רבות במהלכן עשויים להתרחש שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. זכויות אלו מנוהלות באמצעות מערכות מיכוניות מורכבות, אשר לאור השינויים כאמור, יש צורך להתאימן באופן שוטף. כל אלו יוצרים חשיפה תפעולית ומיכונית מוגברת בתחומים אלו.

ב. ביום 18 בנובמבר 2012, פרסם הממונה חוזר שעניינו טיוב נתוני זכויות עמיתים בגופים מוסדיים. החוזר מפרט את מסגרת הפעולות שעל גוף מוסדי לבצע על מנת להבטיח שרישום זכויות עמיתים במערכות המידע יהיה מהימן, שלם, זמין וניתן לאחזור. במסגרת החוזר נקבעו שלבי ביצוע פרויקט הטיוב כדלקמן: (1) עריכת סקר פערים אודות המידע הקיים ברמת מוצרים, עמיתים ומעבידים - עד ליום 31 במרס 2013; (2) בניית מודל מיפוי ודירוג הפערים שנמצאו - עד ליום 31 במרס 2013; (3) הכנת תוכנית עבודה לטיפול בכל כשלים שנמצאו - עד ליום 30 בספטמבר 2013. תוכנית העבודה תכלול התייחסות לסידור המידע הקיים ושמירתו - עד ליום 30 בספטמבר 2014. החברה פועלת בהתאם להוראות החוזר. הפרויקט הסתיים ביום 30 ביוני 2016, וזאת בהתאם להוראות החוזר.

פערי הטיוב מטופלים על ידי החברה באופן שוטף ומקבלים ביטוי בדוחות הכספיים ככל שיש להם השפעה על תוצאות הפעילות של החברה. במהלך יישום הפרויקט, לא התגלו פערים בעלי השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 10 - התחייבויות תלויות (המשך)

- ג. ביום 18 באוקטובר 2016 התקבלה בחברה תובענה ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית שהוגשה לבית הדין האזורי לעבודה בירושלים נגד החברה. עניינה של התובענה בטענה, כי החברה גובה, כביכול, מהעמיתים בקרן, הוצאות ניהול השקעות אשר גבייתן מותרת על פי דין, ללא הסכמה חוזית בתקנון הקרן המתירה לה לגבות. בכך, פועלת החברה לטענת התובע, בניגוד להוראות הדין ולחובת הנאמנות המיוחדת החלה עליה. לאור שלביה המוקדמים של התביעה, טרם ניתן להעריך את סיכוייה.
- ד. חוק הגנת השכר, התשי"ח - 1958 והתקנות שהותקנו על פיו, מטילים התחייבות על הקופות, בנסיבות שפורטו בחוק, בגין חובות של מעבידים לעובדיהם אשר לא סולקו במועדם על ידי העברת כספים לקופות. קיימת אי וודאות בכל הקשור לגובה הסכומים שבפיגור, כמו גם לעצם מחוייבות המעבידים בנושא, וזאת בין היתר, בשל סיבות שונות לאי העברת כספים לקופות האופייניים לסקטור קופות הגמל (כגון: הפסקת יחסי עובד-מעביד, העברת כספים לקופה אחרת וכיוצ"ב). להערכת החברה הסכומים הינם בהיקפים שאינם מהותיים.
- על מנת לגבות את החובות, כאמור, שולחת החברה מכתבי התראה למעבידים ולעמיתים ובמידת הצורך מגישה תביעות כנגד המעבידים החייבים.
- ה. משיכות והעברות - במסגרת הנחיות הממונה, החברה המנהלת נדרשת לבצע משיכות והעברות תוך פרקי זמן קצרים כפי שנקבע בתקנות. אי עמידה במועדים כאמור שעלולה לנבוע בתקופות מסוימות מאירועים שלחברה אין שליטה עליהם חושפת את החברה להתחייבות פיננסית בגין פערי תשואה עד למועד העברת הכספים בפועל לחשבון העמית.